

Pirjo Pursiainen

Onni on tässä

Onni on tässä
Pirjo Pursiainen

Copyright© Pirjo Pursiainen 2021

Kustantaja Bod-Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja Bod-Books on Demand Nordersted, Saksa

ISBN:9789528036951

Lukijalle

Olin perhepäivähoitajana yli 40 vuotta Siilinjärven kunnassa, muistorikkaita päiviä. Tämä kirja kertoo niistä sekä elämästäni äitinä ja mummona. Mukana myös luontojuttuja sekä muutama matkatarina.

Kertomukset on julkaistu aikaisemmin Siilinjärven paikallislehti Uutis-Jousessa.

Tammikuussa 2021 Pirjo Pursiainen

Omistettu lapsilleni

"Koita, Pirjo selittää nuille itikoille, että minua ei sua nakerrella!" (Satu 4v.)

"Ukijt ei ossoo itekseen käyvvä kylässä, eihän äiti?" (Maarit 2v.)

"On se tuo äitikii ihan kiiva nukkuessaan!" (Saija 3v.)

"Meillä on hyvä äiti, ei oo äkänen, eikä polta tupakkaa!" (Tommi 3v.)

"Ei äiti peekää ukkoilmaa" (Mikael 2v.)

Perhepäivähoitoa vuodesta 1974

Laki lasten päivähoidosta on annettu 19.1.1973. Urho Kekkonen oli silloin presidenttinä, ja allekirjoittamassa sitä ministeri Pentti Pekkarisen kanssa.

Laissa sanottiin, että kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa tarvetta edellyttävästi. Mainittiin vaitiolovelvollisuus, ellei jonkun asian ilmoittaminen ollut lapsen edun kannalta tarpeen.

Vaitiolovelvollisuus on erittäin tärkeä. Se koskee lasten ja perheiden asioita, mutta on tärkeä myös hoitajien yksityisasioiden suhteen, varsinkin ryhmiksissä ja päiväkodeissa.

Kunnallinen päivähoito aloitettiin Siilinjärvellä helmikuussa 1974. Sen vuoden aikana palkattiin 19 hoitajaa, joiden joukossa olin minä. Määrä oli suurimmillaan 80- ja 90-lukujen vaihteessa, ennen lama-aikaa, jolloin hoitajia oli 158. Ensimmäisenä päivähoidon ohjaajana toimi Siilinjärvellä Pirkko Rautiainen. Hänen työparikseen tuli vuonna 1976 Raija Väänänen. Enimmillään ohjaajia oli työssä viisi kappaletta.

80-luku oli vaurasta aikaa. Päiväkoteja rakennettiin, hoitopaikkoja lisättiin, retkiä tehtiin, määrärahoista ei ollut puutetta.

Ohjaajat tekivät kotikäyntejä ehkä enemmän, kuin nykyään. Hoitajat saivat kuukausittain postia päivähoitotoimistosta, ajankohtaisia askartelumalleja, lauluja ja leikkejä sekä muuta tietoa ja asiaa.

Kirjastolla pidettiin ohjaajien toimesta satutunteja päivähoitolapsille. Järjestämässään juhlissa ohjaajat esittivät

ohjelmaa lapsille ja heidän vanhemmilleen. Kuukausittain oli hoitajien ja ohjaajan yhteinen kokoontuminen. Noista ajoista on ohjaajien toimenkuva muuttunut virallisemmaksi.

Nykyisin heidän päiväänsä kuuluvat kotikäyntien lisäksi neuvottelut ja palaverit sekä moniammatilliset työryhmät. Hoitajien välinen yhteistyö on vahvistunut ja lisääntynyt. Hoitajien ammatillinen tietoisuus ja osaaminen ovat myös kasvaneet. Arja Inkiläinen tässä taannoin hoitajien illassa sanoi: ”Me luotamme, että te osaatte!” Hoitajat ovat asiantuntijoita oman työnsä suhteen.

Ohjaajan tuki on ensiarvoisen tärkeä yksin työtään tekeväälle hoitajalle. Ohjaaja tukee hoitajaa esimerkiksi viemään erityislapsen asiaa eteenpäin. Erityislapsia tuntuu nykyään olevan enemmän, kuin ennen.

Hoitajan on tärkeää tuntea lapsen normaali kehitys, että pystyy havainnoimaan poikkeamat. Että lapset kehittyisivät ja menisivät taidoissaan eteenpäin, tarvitaan positiivista vaatimista.

Nykyaikana perhetyö on lisääntynyt, ja perheiden vaatimukset ovat kasvaneet. Sen vuoksi ohjaajan tukea tarvitaan enemmän. Ohjaajan on opastettava hoitajia toimimaan oikein vuorovaikutussuhteissa lapsen ja perheen tukemiseksi, sekä etsimään moniammatillista tukea lapsen ja perheen asioissa.

Aloitin työt kunnallisena perhepäivähoitajana vuonna 1974. Olin silloin 24vuotias. Meillä oli kaksi tyttöä, silloin neljävuotias Satu ja kahden vanha Maarit. Sain hoitooni kaksi lasta, neljävuotiaan Tarjan ja kahden vanhan Jarmon. Keväällä 1975 osallistuin perhepäivähoitajien täydennyskurssille. Silloin minulla oli koossa lain vaatima 150tunnin koulutus. Odotin siinä

vaiheessa kolmatta lastani, Saijaa. Hän toimii nykyään perhepäivähoitajana, tavallaan hän kävi ”kurssin” jo silloin. Saijasta kasvoi reipas tyttö, joka kuori apunani perunoita hoitolapsille jo neljävuotiaana.

Muistan, kun perhepäivähoidon ohjaajat, Väänäsen Raija ja Toiviaisen Pirkko tulivat meille ensimmäisen kerran. En tuntenut heitä. Katsoin ovisilmästä, ja luulin, että he ovat Jehovan todistajia. Olipa siinä ja siinä laskenko heitä sisälle ollenkaan. Myöhemmin he istuivat ruokapöytään muun perheen ja hoitolasten kanssa. Hyvin maistui heillekin uunimakkara ja perunamuusi, porkkanaraasteen ja punajuurten kanssa.

Päivähoidonohjaaja Kaarina Ranta kävi meillä ensimmäisen kerran 1984. Meidän Tommi oli kolmevuotias ja keitteli Kaarinalle leikkihellallaan kahvit, tosin oikeatkin lienee juotu keskustelun kuluessa.

Työ muuttui erilaiseksi siinä vaiheessa, kun omat lapset lähtivät kouluun. Hoitoryhmässä oleminen ei välttämättä ole helppoa omalle lapselle, joutuuhan hän jakamaan sekä äitinsä, että lelunsa. Hoitajankin on helpompaa suhtautua lapsiin tasapuolisesti, kun ryhmään ei kuulu omaa lasta. Tunteet omaan lapseen ovat erilaiset, ei sitä mikään muuta.

Kun muutimme Leppäkaarteeseen, ohjaajakseni tuli Arja Oikarinen. Työt sujuivat hyvin, ja lapsia riitti minulla hoidossa. En muista, että olisin juurikaan ollut vajaalla lapsiryhmällä. Hoidossa oli myös vuorotyöläisten lapsia. Saattoi olla kolmekin viikkoa yötä päivää töitä ilman ainuttakaan vapaapäivää.

Tein työtä hoitajana kotona 19vuotta. Kun pienenä keskosena syntyneen kuopuksen hoitoa katsottiin hyväksi jatkaa

päiväkodin erityisryhmässä kuntoutuksellisista syistä, tuli mielekkääksi minunkin tehdä töitä kodin ulkopuolella. Nyt on tullut työkokemusta päiväkodin normaali- ja erityisryhmästä sekä ryhmiksestä yhteensä 13vuotta.

Lapset ovat olleet minulle tärkeitä ja heiltä saatu palaute on auttanut jaksamaan hoitotyössä, joka on varsin huonosti palkattua. Kun ammattikoulun käynyt poikani meni ensimmäiseen työpaikkaansa, oli hänen palkkansa heti suurempi, kuin minun, vaikka olin siinä vaiheessa tehnyt töitä lähes kolmekymmentä vuotta.

Vielä haluaisin sanoa, että olen aina nauttinut työstäni perhepäivähoitajana, enkä voisi itselleni muuta ammattia kuvitellakaan.

Joku viikko sitten soitti minulle hoitolapseni vuosien takaa. Hänen perheensä oli minulle erittäin rakas. Toimin hänen äitinsä tukihenkilönä vaikean sairauden aikana. Äiti menehtyi, isä jäi jatkamaan elämää kolmen lapsen kanssa. Tuo tyttö on nyt 19vuotias, pienen pojan äiti. Oli ihanaa kuulla hänestä, sovittiin, että pian tavataan.

Elämä perhepäivähoitajana on ollut rikasta.

Kainalon nimipäivä

”Suomenlippu liehuu,
mikä juhla on?
Alaskassa meillä

keväťjuhla on”

Tuomien kukkiessa kauneimmillaan vietimme perinteistä kevätjuhlaamme perhepäivähoidon ryhmäpisteessä Alaskassa 22.5.2002. Kaikki lapset esiintyivät reippaasti ja olivat mukana ohjelmassa.

Juuso, 6v. piti suomenlippua ja suoriutui hienosti tehtävästään. Mukana olivat kolmetoista lasta vanhempineen ja sisaruksineen, perhepäivähoidon ohjaaja Kaarina Ranta ja työntekijät Raili, Riitta, Jani sekä minä, yhteensä nelisenkymmentä henkeä.

Ohjelmaan sisältyi lauluja, runoja sekä pieni piirileikki. Tunnelma herkeytyi loppua kohti ja viimeiseksi lapset esittivät ”Sinisen laulun” , jonka päätteeksi jokainen äiti tai isä sai kimpun luonnonkukkia omalta lapseltaan.

Työ lasten parissa on antoisaa, ja jokainen päivä on erilainen. Lapset ovat aina aitoja ja myös taitavia huomioimaan aikuisten käyttäytymistä ja toimintaa. Olen kirjoittanut muistiin lasten lausahduksia ja sanontoja Alaskassa muutaman vuoden ajalta.

Osa niistä on ns. sisäpiirijuttuja, ja osa on ”sensuroitu”, mutta tässä kuitenkin jotakin.

Kysyin kolmivuotiaalta pojalta mitä ajattelit ruveta tekemään?
Vastaus oli; ”Tuhma ajattelin olla!”

Olimme menossa Fontanellaan . Matkalla tyttö (4v.) kertoi: Se on nyt ihan uusi se Kunttanella!”

Puhuimme lumen syömisestä. Poika (3v.) ilmoitti: ”Minä en ole syönyt lunta, kuin vauvana. Kun tultiin ristiäisistä, niin silloin söin!”

Lasten keskustelu: Poika (4v.) sanoi kolmevuotiaalle kaverilleen: ”Sinä haiset!” ”Niin”, vastasi toinen, ”minä en oo pessyt varpaanvälineitä!”

Pihalta löytyi kuollut rotta. Seuraavana päivänä tyttö (2v.) kysyi: ”Missäs se pupu on?”

”Enhän minä ossoo pukkee”, sanoi tyttö 3v. ”Minähän oon Pepen pikkusisko.”

Tyttö (5v.) ja poika (4v.) leikkivät armeijaleikkiä. Seuraavana päivänä tyttö ehdotti: ”Leikitäänkö sitä armeliasta taas?”

Tyttö (5v.) arvioi hoitajiaan: Hannele (harjoittelijatyttö) on tädeistä nuorin, ja Riitta taas on pullukoista nuorin!”

”Minä haluan kävellä niillä etuvarpailla”, sanoi tyttö (4v,) purkkijalkoja tarkoittaessaan.

”Minä olisin halunnut tyttö-pikkuveljen,” arveli nelivuotias tyttö.

”Rajansa kaikella!” tuumi poika (4v.), kun häntä pyydettiin nostamaan haalarinsa naulaan.

”Minä sain lahjaksi ”immeisten ” rahoja, kertoi neljävuotias tyttö synttäreidensä jälkeen.

Se on ” Haltero”! tuumi pikku Anna enkelistä.

Neljä- ja kolmevuotiaat tytöt leikkivät pikkueläimillä. ”Tämä on leijonan poikanen”, sanoi toinen. ”Tyttönenpäs”, tuumi toinen.

Poika 5v. tuumiskeli sukkaa jalkaan laittaessaan: ”Leivässäkin on se kantapää palanen. ”Katsottiin kalenteria aamun toimintahetkessä. Täti kertoi, että tänään on Kainon nimipäivä. Lapset kuiskuttelivat: ”Tänään on kainalon nimipäivä!”

Kävimme valokuvauksessa Kotirinteellä. Seuraavana päivänä kolmivuotias tyttö muisteli: ” Voi, minä olin siellä niin kiltti ja hauskanäköinen!”

Elämä lasten kanssa on hauskaa! Nauttikaa, sanotaanhan, että pienet lapset polkevat syliäsi, mutta isot lapset sydäntäsi!

Joulumieli

Pihapihlajassa sirkuttaa tilhiparvi. Lapset katsovat lintuja silmät ympyriäisinä. Maa on hieman luminen, lisää leijuu taivaalta suurin, pehmein haituvin.

Alaskan lapsia joulukuvaelmassa

On uniaika. Peittelen lapset, silitän poskea, annan pienille tutit ja maitopullot. Käyn itse pienen tytön ja pojan keskeen lattialle patjoille.

Poika juo unimaitoansa silmät raollaan, pieni on kovin väsynyt, ja melkein unessa jo. Tyttö pitelee tiukasti kiinni korvanlehdestäni ja imeä lupsuttaa tuttiaan.

"Laula enkelilaulu!" huokaa poika yläsängystä. "Nyt kerronpa sulle, lapseni, kuinka kaunis on taivahan enkeli, sen siivet on kirkkaan hohtoiset, ja vaatteet on hohtavan valkoiset, Meitä varten vain, ovat taivahan enkelit valveilla ain."

Pian ovat kaikki yksitoista unessa. Pienen tytön käsikin hellittää korvanlehdestäni.

On hyvä olla hiljaa paikoillaan, ajatella. Katselen pieniä nukkuja. Kannattaisi olla onnellinen ja nauttia, kun lapset ovat pieniä. Kohta lapsuusvuodet ovat muisto vain.

Onneksi emme tiedä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Kun aikoinaan tuskailin omien pienten lasteni sitoessa minua niin, että tuntui, etten voisi tehdä mitään rauhassa, äitini sanoi minulle: ”Usko pois, tämä on elämäsi parasta aikaa.” Ymmärrän sen nyt, ovathan pienten lasten ongelmat vanhempien hallittavissa.

Torstaina olimme lasten kanssa päiväkodin joulukirkossa. Jouduimme istumaan kirkon keskiosaan. Kuuluvuus ja näkyvyys etualan tapahtumiin olivat huonot. Vieressäni istui pieni ”pilpattaja”, jolla oli paljon asiaa.

”Tännepä kilkkoon on hauvattu ihmisiä,” hän kuiskasi. ”Ei vaan hautausmaalle”, selitin hiljaa. ”Niin, mutta tuolla edessä on ollut kuolleita”, sanoi lapsi. ”Ja silloin tulee ihmisille itku,” Myönsin asian ja nostin lapsen syliini, että hän näkisi edes vilauksen kirkon edessä esitettävästä joulukuvaelmasta.

Omana pikkujoulupäivänä lapset esittivät aikuisten avustamana joulukuvaelman. Tunnelma oli harras. Kukaan ei aiheuttanut häiriötä. Muutama viikko sitten lapset kyselivät, että leikitäänkö tänäkin vuonna sitä Jeesus-leikkiä. Ajatella, että he muistivat. Vuosi on pitkä aika lapsen elämässä.

Hiljalleen tänäkin vuonna jouluntunnelma hiipii mieliimme, huolimatta siitä, että nurmikat vihertävät ja lumi silloin, tällöin vain näyttäytyy.

Toivon, että kaikilla lapsilla olisi tänä jouluna kotona hyvä ja turvallinen olla. Ei ole niin väliä, vaikei kaikkia uutuusleluja olisikaan, eikä vaatteet sävysävyyn.

Kysyin kerran töistä tultuani 11-vuotiaalta kuopukseltani, että halattaisko? Hän vastasi: No enpä suosittelisi, nenäni on nimittäin niin märkä, että räkä tarttuu sinun puseroosi!”

Halasimme kuitenkin, oli hyvä olla.

Eräänä päivänä ostin torilta arpoja. Toripöydän takaa minulle hymyili kehitysvammainen lapsi. Se hymy tuli suoraan sydäimestä. Siitä alkoi joulumieli!

Kevättriemuja

Kevät on juhlien aikaa. Toukokuun 28. päivänä vietettiin Rilliputtien ryhmän kevätjuhlaa Vuorelan koulun nuorisotalon salissa.

Rilliputit esittivät reippaasti ja ujostelematta lauluja, leikkejä ja runoja. Ohjelmassa nähtiin esimerkiksi hiiri, mahtava leijona, prinsessa Diana ja riehuva rokkari.

Lasten suosikki oli merirosvolaulu ”Pääkallojumppa”.

Ohjelman jälkeen oli vuorossa todistusten jako, kuten muillakin koululaisilla. Tunnelma oli haikea. Yksi osa lapsuutta on takana, uudet kuviot edessä.

Meillä työryhmän jäsenillä on takana tiukka, ikimuistoisa työvuosi vaikeine, mutta myös huumorintäysine hetkineen.

Toukokuu huipentui kevätretkeen ja jalkapalloturnaukseen, jossa Rilliputit ottivat neljännen tilan.

Kevätretkeä suosi sateisten päivien lomassa kaunis sää. Kävimme katsomassa Kuopion Kaupunginteatterin esittämän H.C. Andersenin sadun pohjalta tehdyn esityksen Pieni Merenneito. Esitys oli mainio. Hassu pallokala Pampula nauratti ihan ääneen. Hiukan lapsia pelästytti kova paukahdus, joka kuului nuorimman merenneidon Heljän pyrstön kadotessa ja jalkojen ilmestyessä tilalle.

Esityksen jälkeen maistui herkullinen ruoka Puijon majalla sekä lapsille, että aikuisille.

Linja-autossa oli mukava matkustaa. Kuljettaja oli asiakaspalvelun ammattilainen, joka otti lapset huomioon kiitettävästi.

Meillä on oikeastaan ihana työ. Saamme olla päivät välittömien, huumorintajuisten lasten kanssa.

On ilo työskennellä tiimissä, jossa kaikki puhaltavat yhteen hiileen, se on tiimin vahvuus.

Lasten suusta:

Katsottiin ikkunasta aamupäivällä päivän säätä. Pihalla koululaiset touhusivat välitunnilla. Poika 5v. arveli: ”Siellä on koululaisilma!”

”Se on se käsirauta!” arveli viisivuotias, kun katsottiin silitysraudan kuvaa.

Olen tehnyt elämäntyöni perhepäivähoitajana. Kirjani kertoo muistoja siltä ajalta sekä elämästäni viiden lapsen äitinä, yhdeksän lapsen mummona ja kahden lapsen isomummona. Mukana on myös luonto- ja matkatarinoita .

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi